

Urząd Miejski w Golczewie
SEKRETARIAT
Wpl. 07. 02. 2020
Nr spr. 1020 Zof.
Ref.

SEKRETARZ GMINY
Małgorzata Wójcik

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE GOLCZEWO NA LATA 2018-2020 ZA 2019 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Golczewo na lata 2018-2020 jest dokumentem, który ma na celu realizowanie przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielenia szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. W Gminie Golczewo jako podmiot wyznaczony do realizacji tego celu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie. Zadania realizowane w ramach Programu koncentrują się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone jest poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny. Pomoc tym rodzinom koncentruje się na wspomaganiu osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także na wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Odbiorcami Programu są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Golczewo doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Odbiorcami Programu mogą być również przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

W roku 2012 nałożono na samorządy nowe zadania w zakresie wspierania rodziny oraz opieki nad dzieckiem i rodziną. Pomimo licznych kontrowersji ustawa weszła w życie bez zapewnienia odpowiednich środków finansowych dla samorządów.

Do zadań własnych gminy należy między innymi :

- opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny;
- tworzenie systemu opieki nad dzieckiem oraz placówek wsparcia dziennego i praca z rodziną;
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnych domach dziecka i placówkach opiekuńczo – wychowawczych;

Finansowanie pobytu dziecka w placówkach:

- w pierwszym roku wynosi 10 % kosztów pobytu;
- w drugim roku 30 %;
- w trzecim i następnym latach 50 %.

Spodziewanym efektem realizacji Programu powinno być:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego,
- ograniczenie patologii społecznej,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań,
- stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Z naszej gminy w 2019 roku ponieśliśmy odpłatność za czwórkę dzieci w kwocie **23 893,39zł**. Troje dzieci przebywa w rodzinie zastępczej spokrewnionej, a jedno z nich do sierpnia 2019r. przebywało w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Wisłęce.

W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie zatrudniał asystenta rodziny, na podstawie umowy o pracę. Asystent świadczył usługi w stosunku do **13** rodzin objętych opieką. Zakończono współpracę z **3** rodzinami, które zrezygnowały z pracy z asystentem, gdyż podjęły próbę samodzielnego funkcjonowania. Rodziny te zostały poinformowane o możliwości dalszych konsultacji.

W chwili obecnej działania kontynuowane są z **10** rodzinami. Maksymalna liczba rodzin, którymi może zajmować się jednocześnie asystent rodziny, uwzględniając stopień problematyki wynosi obecnie **15**. Od stycznia 2017r. po wejściu w życie ustawy „Za życiem” asystent obejmuje również swoimi działaniami rodziny ze wskazania w/w ustawy.

Powodem przyznania rodzinom wsparcia asystenta były:

- 1) niskie umiejętności opiekuńczo – wychowawcze,
- 2) brak stałej pracy zarobkowej,
- 3) niezaradność życiowa,
- 4) konflikty z prawem,
- 5) występowanie przemocy w rodzinie,
- 6) problemy zdrowotne,
- 7) problemy emocjonalne,
- 8) niepełnosprawność,
- 9) uzależnienia,
- 10) niski poziom kompetencji społecznych,
- 11) niewłaściwe, patologiczne relacje i więzi rodzinne,
- 12) nieumiejętność właściwego gospodarowania budżetem rodziny,
- 13) brak wiary we własne siły jak również nieumiejętność inicjowania działań zmierzających do zmiany ich sytuacji życiowej.

Na skutek podejmowanych przez asystenta rodziny działań osiągnięto następujące efekty:

- 1) znacznie poprawiła się rola pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczej, jak i nastąpiły istotne zmiany w sposobie prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 2) wzrosła umiejętność reagowania rodziców na potrzeby dzieci oraz świadomość roli rodzica,
- 3) podopieczni nabyli umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów wewnątrzrodzinnych,
- 4) większość klientów borykających się z problemem alkoholowym występującym w rodzinie,

trwała w abstinencji. Część z nich konsekwentnie uczęszczała na terapię,

- 5) asystent pomagał w uregulowaniu spraw urzędowych, sytuacji prawnych dzieci, wspomagał rodziny w zabezpieczeniu odpowiedniej do potrzeb specjalistycznej opieki medycznej i psychologicznej,
- 6) klienci po długiej przerwie podejmowali prace dorywcze,
- 7) klienci systematycznie uczęszczają na umówione wcześniej wizyty do lekarzy specjalistów,
- 8) pomagano rodzinom w organizowaniu wypoczynku letniego dla dzieci,
- 9) klienci zauważyli, że współpraca z asystentem rodziny przynosi wymierne efekty w ich funkcjonowaniu,
- 10) znacząco poprawiła się współpraca w zakresie planowania wydatków,
- 11) współpracowano z kuratorami, funkcjonariuszami Policji, sądami po czym nastąpiła poprawa sytuacji w rodzinach z problemami alkoholowymi,
- 12) nawiązano kontakty z pracownikami instytucji, poradni specjalistycznych,
- 13) współpracowano z wychowawcami dzieci, w celu opracowania wspólnego planu pomocy dzieciom, które mają trudności i zaległości w nauce,
- 14) organizowano wspólnie czas wolny poprzez zorganizowanie Mikołajek, Wigilii.

Klienci zaangażowani w pracę z asystentem rodziny podnieśli poczucie własnej wartości, co przywróciło im wiarę w możliwości i przyczyniło się do zwiększenia kontroli nad własnym życiem. Jednak pomimo wielu sukcesów osiągniętych na drodze wzajemnej współpracy należałoby pozostawić niektóre rodziny pod dalszą opieką asystenta rodziny w celu utrwalania wyuczonych zmian postępowania i kontynuowania współpracy. Praca asystenta rodziny stanowi priorytetowe działania w zakresie wyrównywania szans osób zagrożonych patologią i wykluczeniem społecznym, a jednocześnie wprowadza innowacyjny model pracy środowiskowej zapewniający profesjonalną pracę indywidualną z dzieckiem oraz całym systemem rodzinnym.

W naszej ocenie rodziny te nadal wymagają spotkań z asystentem celem utrwalenia pozytywnych zmian i rozwoju samodzielności, a w konsekwencji usamodzielnienia rodziny. Współpraca opiera się na zasadzie dobrowolności.

Zatrudnienie asystenta rodziny w 2019r. pokryło wynagrodzenie w kwocie **19 289,87 zł**, które pochodziło ze środków własnych gminy, a pozostała kwota **16 500 zł** pochodziła z dotacji celowej uzyskanej z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie realizuje zadania ustawy głównie w postaci:

- zatrudnienia asystenta rodziny,
- współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Kamieniu Pomorskim
- współpracy z psychologiem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- partycypowania w kosztach utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej na podstawie przepisów nowej ustawy. W tym zakresie zawarto stosowne porozumienie z PCPR.
- współpracy z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi w Wisłęce i Lubiniu,
- współpracy z pedagogami szkolnymi, kuratorami społecznymi i zawodowymi, wychowawcami klas, do których uczęszczają dzieci klientów objętych opieką asystenta rodziny, terapeutami.

Od wielu lat funkcjonuje na terenie gminy Golczewo placówka wsparcia dziennego prowadzona przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie. Od stycznia 2018 r. w ww. placówce przy ul. Szkolnej 2 został uruchomiony projekt „Dziecko w domu- należne miejsce”, współfinansowany ze środków strukturalnych Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Projekt realizowany jest w latach 2018- 2020 w oparciu o 13 placówek wsparcia dziennego na terenie województwa zachodniopomorskiego. Założeniem projektu jest wsparcie rodzin w kryzysie przez pedagoga rodzinnego, psychologa, socjoterapeutę, którzy będą pełnić role wsparcia dla rodzin wobec zagrożenia umieszczenia ich dzieci w pieczy zastępczej oraz placówkach opieki całkowitej, a także powrót dzieci z tych form do środowiska rodzinnego. W ramach projektu jest zatrudniony pedagog rodzinny. Praca pedagoga na rzecz dziecka i rodziny odbywa się w oparciu o placówkę wsparcia dziennego- ogniska TPD. Pedagog pracuje z rodzinami będącymi w kryzysie, tworząc dla nich grupy wsparcia i inne formy pomocy. Dodatkowo dla dzieci prowadzone są zajęcia socjoterapeutyczne.

Działająca natomiast przy szkole świetlica oraz świetlice wiejskie nie spełniają kryteriów, by móc zaliczyć je jako placówki wsparcia dziennego.

Uchwałą Nr XXXVIII/291/2018 Rady Miejskiej w Golczewie z dnia 28 marca 2018r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Golczewo na lata 2018-2020.

Celem głównym Programu jest:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a zwłaszcza z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak i również edukacja środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją przedstawionych celów szczegółowych:

Cele szczegółowe:

1) wsparcie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych i promowanie prawidłowo funkcjonującego modelu rodziny

Realizacja:

- Realizacja programów podnoszących kompetencje opiekuńczo- wychowawcze rodziców; przeprowadzenie programów przez Zespół Szkół Publicznych w Golczewie, które za cel postawiły pedagogizację rodziców- programy „Jak pomóc dziecku uczyć się matematyki”, „Wychowanie i dyscyplina”, „Jak pomóc dziecku w odrabianiu lekcji”, „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”, przeprowadzenie pogadanek z rodzicami na temat bezpieczeństwa dzieci w czasie pobytu w szkole, zagrożeń w internecie oraz w jaki sposób korzystać z dziennika elektronicznego. W szkole tej przeprowadzane były także doraźne konsultacje z pedagogami szkolnymi i wychowawcami. Ogólna liczba osób, która wzięła udział w wymienionych programach to 270 osób. Natomiast Szkoła Podstawowa w Wysokiej Kamieńskiej w ramach realizacja założonego celu przeprowadziła program pedagogizacji rodziców pod nazwą „Zdrowe zęby” oraz „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach” oraz przeprowadzono doraźne konsultacje z terapeutą, pedagogiem szkolnym i wychowawcami.
- Integracja rodzin i umacnianie więzi poprzez organizowanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego rodziców z dziećmi;
Zespół Szkół Publicznych przeprowadził 18 festynów, Szkoła Podstawowa w Wysokiej Kamieńskiej przeprowadziła 20 festynów, które na celu miały realizację założonego celu szczegółowego. Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Golczewie realizował te zadanie poprzez organizację:
  - Bal karnawałowy (01.02.2019 r.) - 65 uczestników
  - Wiosenne warsztaty rodzinne (23.03.2019 r.) - 10 uczestników
  - Rodzinne warsztaty wielkanocne (13.04. 2019r.) - 25 uczestników
  - VII Dzień Tańca (17.06. 2019r.) - 110 uczestników
  - Kino plenerowe (25.06.2019 r.) - 83 uczestników
  - Objazdowa Akademia Kultury III- Stacja Dobrych Dźwięków (15-23. 06.2019 r.) - 125 uczestników
  - Gra miejska „Golczewska żabka” (29.06.2019r.)- 48 uczestników
  - Objazdowa Akademia Kultury III- Stacja Ruchu i Gestu (12-19. 07. 2019r.)-

105 uczestników

- Objazdowa Akademia Kultury III- Stacja Sztuk Wizualnych (23-30. 08. 2019r.) -

74 uczestników

- Projekt Plaża z GOKiS (15.07-02.08. 2019r.)- 120 uczestników

- Objazdowa Akademia Kultury III- Stacja Sztuk Przepięknych (21-29. 09. 2019r.)-

54 uczestników

- Wystawa Grupy Twórczej „Bez Tytułu” (11-31. 10. 2019r.)-154 uczestników

- „Pisane na wietrze” wieczór poetycki (25.10.2019 r.)- 83 uczestników

- Wieczór Polskiej Animacji (30.10.2019 r.)- 62 uczestników

- „Słodka Niepodległość”- rodzinne warsztaty (09 - 11.11.2019r.)- 195 uczestników

- Warsztaty Bożonarodzeniowe (14.12.2019 r.) - 15 uczestników

- Jarmark Bożonarodzeniowy (15.12.2019 r.) - 145 uczestników

- Wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży;
w Zespole Szkół Publicznych w Golczewie liczba uczniów stanowiących stałą grupę uczęszczającą do świetlicy szkolnej to 41 osoby, natomiast liczba uczniów dojeżdżających obligatoryjnie zapisanych do świetlicy szkolnej to 180 osoby, Szkoła Podstawowa w Wysokiej Kamieńskiej jako liczbę uczniów stanowiących stałą grupę dzieci zapisanych do świetlicy wykazuje 46 uczniów, a jako liczbę uczniów dojeżdżających obligatoryjnie zapisanych do świetlicy 43 uczniów.
- Edukacja rodzin w zakresie prawidłowego wypełniania ich funkcji, w tym prowadzenie edukacji prozdrowotnej;
w Zespole Szkół Publicznych liczba rodzin objętych systematyczną opieką pedagoga szkolnego- 20, liczba rodzin objętych doraźną opieką pedagoga szkolnego- 180, natomiast liczba programów profilaktyki prozdrowotnej- 17. Szkoła Podstawowa w Wysokiej Kamieńskiej wykazała, że rodzin objętych systematyczną opieką pedagoga szkolnego-9, rodziny objęte doraźną opieką pedagoga szkolnego- 12, a liczba programów profilaktyki prozdrowotnej to 6. Ośrodek Zdrowia w Golczewie w roku 2019 przeprowadził szereg programów profilaktyki prozdrowotnej były to między innymi akcje badań USG (jama brzuszna,tarczycy) oprócz tego odbyły się akcje prozdrowotne badające wzrok. Konsultacje diabetologiczne. Przeprowadzono także badania skierowane do kobiet (mammografia).
- Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin z dziećmi z tym również wielodzietnych; Złożone 37 wnioski o Zachodniopomorską Kartę Rodziny, a także 106 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny.

2) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych

Realizacja:

- Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom wymagającym wsparcia; Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie pomaga 137 rodzinom, w których są 242 osoby.
- Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w szkołach i przedszkolach; w ramach programu „Posiłek w domu i szkole” zapewniono dożywianie 26 dzieciom.
- Zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, w tym bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy; założono 8 Niebieskich Kart.
- Pomoc w wyposażeniu dzieci i młodzieży w podręczniki, artykuły szkolne, pomoce naukowe. Odzież i obuwie sportowe oraz dofinansowanie do dojazdów do szkół; w Zespole Szkół Publicznych w Golczewie liczba uczniów korzystających ze stypendium szkolnego wynosi 69, liczba uczniów wyposażonych w podręczniki szkolne to 359, a liczba uczniów korzystających z dojazdów do szkoły 178 osoby. Natomiast Szkoła Podstawowa w Wysokiej Kamieńskiej jako liczbę uczniów wyposażonych w podręczniki szkolne wykazała 87 osoby, a liczbę uczniów korzystających z dojazdów do szkoły 43 osoby.

3) udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej kryzys

Realizacja:

- Udzielanie rodzinom pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny i prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka po zakończeniu współpracy z asystentem; liczba rodzin objętych pomocą asystenta to 13, w tym w 10 rodzinach praca trwa aktualnie. Natomiast 3 rodziny dobrowolnie zrezygnowały z pomocy asystenta jako powód podając próbę samodzielnego funkcjonowania.
- Udzielanie rodzinom pomocy przez pracowników socjalnych; pracownicy socjalni pracują z 39 rodzinami, w których przebywają dzieci.
- Zapewnienie rodzinom dostępności do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, terapeutycznego); na terenie Gminy Golczewo, działa Punkt Terapeutyczny z którego usług korzysta 10 osób, a z Punktu Psychologicznego 21 osób. Punkty poradnictwa specjalistycznego są współfinansowane ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- Podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz do powrotu dzieci do rodzin biologicznych;

Jedno dziecko powróciło do rodziny biologicznej ze względu na osiągnięcie wieku pełnoletniości. Pozostałe dzieci poprzez brak możliwości zapewnienia im odpowiednich warunków bytowych i wychowawczych nie powróciły do rodziny biologicznej.

4) zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach wychowujących dzieci

Realizacja:

- Działania wspierające realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie; realizacja odbywa się poprzez działania profilaktyczne, rozmowy z dziećmi i rodzicami w Zespole Szkół Publicznych w Golczewie i Szkole Podstawowej w Wysokiej Kamieńskiej, przeprowadzanie zajęć i pogadań w radach sołeckich, Ochotniczej Straży Pożarnej, klubach sportowych i Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu w Golczewie.
- Działania wspierające realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii; realizacja odbywa się poprzez motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego, prowadzenie rozmów i nakłanianie do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione, kierowanie do sądu wniosków o poddanie obowiązkowi leczenia odwykowego osób uzależnionych, wsparcie policji w prowadzeniu wspólnych zadań, finansowanie kosztów świetlicy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, w której prowadzone są zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i rodzin z problemami uzależnień od alkoholu i narkotyków, współudział w organizowaniu programów profilaktycznych w szkołach, dofinansowanie ferii zimowych, kolonii i obozów dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i narkomanią, wsparcie finansowe i organizacyjne, organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką alkoholową, narkomanią i przemocą.

5) tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny

Realizacja:

- Zabezpieczenie środków finansowych na utrzymanie dzieci z terenu gminy Golczewo w pieczy zastępczej;
z terenu gminy Golczewo trójka dzieci jest umieszczona w pieczy zastępczej, czwarte powróciło do domu rodzinnego. Kwota jaką Gmina Golczewo w 2019r. przeznaczyła na utrzymanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej to **23 893,39 zł**
- Podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny, pracowników socjalnych i innych pracowników lokalnego systemu wsparcia;
asystent rodziny oraz pracownicy socjalni regularnie biorą udział w szkoleniach o różnorodnej tematyce.
- Podejmowanie innych zadań wynikających z zidentyfikowanych potrzeb społecznych mieszkańców gminy Golczewo; Gmina Golczewo bierze udział w programie o nazwie „Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020” realizowanym przez organizację katolicką Caritas, współpracuje z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci oraz Stowarzyszeniem Przyjaciół Ziemi Golczewskiej.

Podsumowując wykonanie poszczególnych działań stwierdzić możemy, że w znaczącym stopniu osiągnięto wyznaczone cele. Wiele działań wykonywanych jest przez placówki oświatowe, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Golczewie czy pracowników Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu. W przyszłym Programie należałoby kontynuować dotychczasowe założenia.

Wz. Kierownika
Ośrodka Pomocy Społecznej
Agnieszka Powełczyk
Podinspektor ds. kadr i płac